PŘÍBĚH DVOU BETONOVÝCH SLOUPŮ S RELIÉFEM ŠTERNBERKA

Josef Zlamal

Ve Šternberku nedaleko Olomouce byly v nedávné době provedeny úpravy vytíženého průtahu městem. Součástí prací byla i úprava prostoru přednádraží, kde byly instalovány dva betonové sloupy s originální povrchovou úpravou. V článku je přiblížen vznik těchto nových uměleckých artefaktů umístěných v intravilánu města.

THE STORY OF TWO CONCRETE COLUMNS WITH THE TOWN OF ŠTERNBERK AS THEIR MOTIF

Recently Šternberk, a historical town near Olomouc, witnessed changes in its busy road network. As part of this generous plan – the town's main railway station underwent changes too. The installation of two concrete columns with an original surface design played a key role in the process. The article delves into the conception of the mentioned new artefacts and their subsequent placement in the city's urban area.

1

2

Investor (rampa)	město Šternberk
Zhotovitel (rampa)	PORR a.s.
Vlastní realizace (rampa)	Hroší stavby Morava a.s.
Návrh sloupů	Josef Zlamal
Spolupráce na návrhu sloupů	Ing. arch. Blanka Zlamalová a Ing. Lukáš Roubal / Studio Zlamal
Výrobce železobetonových sloupů	IP Systém a.s.
Realizace nerezových prvků	Montáže Hapla, s.r.o (Bzenec)
Cena rampa/sloupy	1,65 milionů Kč bez DPH /300 tisíc Kč bez DPH

3a

3b

4

Olomoucký kraj společně s městem Šternberk v průběhu let 2019 až 2020 realizoval velmi rozsáhlou a členitou stavbu s označením II/444 Šternberk – průtah, jejímiž zhotoviteli byly společnosti PORR a.s. a COLAS CZ, a.s. Součástí uvedeného díla byl mimo jiné také stavební objekt 111.2.1. MK pěší – ostatní pěší – rampa k železniční stanici, který byl investicí města Šternberk. Přednádraží prošlo komplexní revitalizací a stalo se tak novým významným veřejným prostorem města.

Betonové sloupy

Díky týmové spolupráci všech zúčastněných se podařilo navrhnout a realizovat dva originální prvky (sloupy), měnící atmosféru prostředí, o výšce 439 a 278 cm, které na začátku a konci akcentují železobetonový monolitický objekt rampy, jež bezbariérově spojuje výškovou úroveň ulice Věžní s přednádražním prostorem.

Oba atmosférické prvky jsou zhotoveny také ze železobetonu a na jejich povrchu je pojednán detailní ručně zhotovený reliéf, jenž vyjadřuje blízký vztah k danému místu a jeho historii (skrze motiv hradu, půvabného kostela nebo Šternberské madony) a zároveň vytváří autentický odkaz naší doby pro budoucí generace. Během dne reliéf ožívá skrze hru světla a stínu. Beton je akcentován v rámci celého těla rampy také skrze perforované atypické nerezové výplně, jejichž motiv je inspirován přírodní morfologií elegantních rostlinných křivek. Objekt disponuje vlastním veřejným osvětlením, resp. svítidly integrovanými ve stěnách rampy.

5

6

1 Ve městě Šternberk byl v rámci úpravy přednádraží zhotoven nový železobetonový objekt rampy se dvěma sloupy s originálním reliéfem **2** Skica motivu **3** Matrice vložená do bednění v prefa výrobně **4** Instalace „půlsloupů“ **5** Detail reliéfu **6** Mezera mezi „půlsloupy“ má zdůrazňovat prostorovost a zároveň odlehčovat samotný prvek

1 As part of the main railway station's remodelling, a ramp made out of reinforced concrete and framed by two concrete columns with an original relief was erected **2** Sketch of the motif **3** A boxed casting mould in the precast concrete plant **4** The installation of the „half-columns“ **5** Detail of the relief **6** The gap between the „half-columns“ strives to emphasize space and also lighten the piece itself

První skica motivu vznikla rok a půl před samotnou realizací. Poté byla digitalizována a následně ručně vyryta do matrice. Příprava polyuretanové matrice, jež byla vložena do bednění v prefa výrobně, znamenala čtyři týdny soustředěného úsilí týmu tří spolupracovníků. Díky tomuto přístupu získaly sloupy nezaměnitelný charakter ruční práce.

Několikaměsíční příprava nabyla finální podobu až po samotném odlití sloupů, které excelentně provedla společnost IP Systém v Olomouci. Se zmiňovanou společností jsem měl již předchozí skvělou zkušenost, a tak nebylo náhodou, že se podařilo otisknout i ten nejmenší detail.

Velký koncert lidského umu byla i samotná instalace na místě, během níž se půlsloupy o hmotnosti 1 000 a 1 500 kg elegantně vznášely vzduchem (každý sloup je v podstatě tvořen dvěma „půlsloupy“, které jsou od sebe vzdáleny 10 cm). Do finální pozice na přesně určeném místě byly osazeny za pouhých 8 hodin. Mezera mezi „půlsloupy“ má zdůrazňovat efekt prostorovosti a zároveň odlehčovat samotný atmosférický prvek.

Závěr

Mám velkou radost z toho, že se podařilo realizovat projekt tohoto významu právě v mém rodném prostředí. Zkušenosti získané v zahraničí tak získaly svůj nový smysl zde – doma. Projekt je přímým dokladem toho, že angažmá v architektuře je cestou, jak aktivně kultivovat veřejný prostor, který se dotýká každého z nás. Děkuji všem, kteří přípravu projektu, jeho realizaci i samotné tvůrce podpořili – bez nich by se to nikdy nepovedlo.

Dalším projektem, který v průběhu posledních měsíců připravuji ve svém ateliéru, je monumentální reliéf (464 × 205 cm) složený z pěti částí, jenž bude opět odlit do betonu a jenž bude umístěn v exponovaném foyer soukromé společnosti. Opět tisíce drobných tahů dláta vedeného lidskou rukou spojujících se v jeden jediný celek…

Josef Zlamal
zlamal10@gmail.com

Josef Zlamal

Výtvarník, malíř, grafický designér a kreslíř. V posledních letech působil především v zahraničí (Švýcarsko), jeho tvorba je tak zastoupena v mnoha privátních sbírkách v Německu, Francii, Dánsku, Švýcarsku a Číně. Inspiraci hledá často v literatuře a filmu, který ho fascinuje od útlého věku. Pomáhá kultivovat veřejné i privátní prostředí tak, aby se v něm lidé cítili co nejlépe. Na architektonických projektech spolupracuje se svou matkou, architektkou Blankou Zlamalovou.